

REFLEXIONS D'UN ESCRIPTOR
EN LA PRESENTACIÓ DEL SEU LLIBRE

Lluís Ferri:^{1*} *Escrit sobre les dunes*
(Ed. Neopàtria, Alzira, 2019)

Maria Carme Arnau

En la presentació de l'obra d'un autor, les paraules sobre la lectura dels seus poemaris, han de ser breus: d'una altra forma, esmicolem el misteri que tota obra ens ofereix i ens regala. Serà així també aquesta vegada, que intentarem donar algunes pinzellades per retrobar la brúixola d'un camí, d'un itinerari que ha anat bastint el nostre autor Lluís Ferri al llarg de la seua dilatada trajectòria creativa. M'agradaria començar amb una petita mostra del seu darrer llibre de poesia que m'ha impactat molt, on trobem les coordenades i les claus poètiques d'aquest volum: "Inclinat sobre la meua pàtria/ sobre aquest llibre inacabat/ escrit sobre les dunes vesse la memòria/ tot el que sóc i vigila l'oblit/ allò que vaig aprendre a contratemps/ el que em va ser cedit i torne intacte".

Llegir aquest poemari és aprofundir en una poesia personal i inconfusible, on ens identifiquem. Aniria més enllà dient que cada vers va resseguint els misteris del viure, el mirar des de dins la vida. Ara, ho podem veure en els poemes que ens apropen sobretot a un món personal, on el simbolisme i l'estètica mantenen un to harmònic i on l'expressió poètica esdevé reflex de les experiències quotidianes, dels pensaments més íntims i de les conviccions més profundes, com assenyalava en el pròleg Lluís Alpera. I parlarem del poemari *Escrit sobre les dunes*, que acaba de publicar Lluís Ferri, entrevistant aquest autor,

¹ * Villena (Alt Vinalopó), 1957. És poeta, logopeda, mestre i psicopedagog. Ha acumulat un llarg bagatge professional que ha influït en la seua obra poètica, i ha publicat *Llum de silencis* (1990); *Navilis silencis* (1998); *Últimes llunes* (2005); *Epitalami del Sol* (2012), amb els quals ha guanyat diversos premis literaris.

amb la diversitat de camps que practica. Ell mateix m'ha manifestat: “És una dispersió aparent. A més de la poesia he treballat la fotografia i la música..., però realment aquestos llenguatges estan molt relacionats. Hi ha una poètica comuna quan escrivim versos combinant paraules, quan captem la llum mitjançant un aparell fotogràfic o quan relacionem harmònicament notes musicals. El discurs poètic pren diferents formes i ens obre múltiples possibilitats creatives.”

Així, doncs, aprofitant l'acte de presentació del seu poemari *Escrit sobre les dunes*, tenim la possibilitat de conèixer també amb més profunditat el propi poeta.

Imatge recent de Lluís Ferri i Maria Carme Arnau. (Foto M. C. Arnau)

1. Per a començar, m'agradaria saber quins són els temes que t'han acompanyat com a escriptor.

Al llarg dels anys, he anat escrivint sobre les meues pròpies vivències. Jjo no he triat deliberadament els temes sobre els que escriure, podríem dir que la temàtica de la meua poesia ha anat sorgint a partir de les experiències quotidianes, i, junt amb això, els poemes reflecteixen el meu univers conceptual interior, les emocions, els anhels, allò més íntim, com queda reflectit en poemes com “Autoretrat” o “Introspectiva”. Els temes que he tractat amb afecció fan referència

al món que m'envolta, al paisatge, les muntanyes, la ciutat d'Alacant, la Mediterrània, les persones estimades, l'amor, la sensualitat, el desig, la recerca de la bellesa. Als meus poemes parle de la meua visió social i cívica, situant al ser humà al bell mig de tota acció política, parle del meu poble, dels desprotegits, de la infantesa. Al llibre hi ha abundants referències a la música, tant als títols dels poemes, "Obertura", "Suite", "Adagio", com a l'expressió lírica i el ritme del versos. Inevitablement, hi ha referències a la fugacitat de la vida i a la mort. En definitiva, totes aquestes temàtiques giravolten al llibre com en un calidoscopi.

**2. Quines foren les motivacions que et conduïren a escriure?
Quins foren els teus models? Encara ho són? I quina creus que és la formació que ha de tindre un poeta?**

Vaig començar a llegir poesia de ben jove, poesia de diferents autors, idiomes i èpoques, i d'aquell bagatge vaig sentir la necessitat d'escriure-la, d'aventurar-me en un camí desconegut i arriscat que prompte em va captivar. He anat escrivint a partir de les percepcions que m'han colpit els ulls o la pell, de tot allò que ha impactat els meus sentits i la meua sensibilitat, i ho he fet, com diria Joan Salvat-Papasseit, mullant la ploma al cor, d'una manera directa, sense retòriques estilístiques artificioses, cercant la l'autenticitat, la bellesa i la puresa del llenguatge. Escric poesia com una necessitat, com una mena de diàleg amb mi mateix al mig de la procel·losa mar de l'existència.

Quant a la formació, mai s'acaba d'aprendre prou per a escriure poesia, encara que al meu criteri, no hi ha una formació específica per a escriure-la, el que cal és tindre intuïció, coneixement del llenguatge, de les figures i recursos literaris, de l'etimologia de les paraules, del lèxic precís, les adjectivacions, el sentit estètic de la literatura, coneixements d'altres arts, cal haver-ne llegit molta i posseir una ampla base de coneixements de tot tipus per a integrar-los quan sentim la necessitat d'escriure un poema original.

3. Què hem de tindre en compte els lectors a l'apropar-nos a la teua obra i especialment al llibre de poesia *Escrit sobre les dunes*.

No voldria fer cap consideració, ni en cap sentit condicionar als potencials lectors i lectores, la poesia és un espai lliure, tan per a qui l'escriu com per a qui la llegeix. No cal predisposar-se per a la lectura d'un llibre de poesia, només hi ha que deixar-se dur pels versos, per la màgia que té el llenguatge poètic de connectar les intencions i la càrrega lírica que l'autor dóna als versos en el seu context, amb les evocacions

que fa el lector i les connotacions que cadascú els atorga segons la seua subjectiva interpretació i assimilació. El llenguatge poètic és per a mi l'expressió més sublim de la paraula, el registre més acurat que hom pot utilitzar i, a més, té la virtualitat d'establir ponts inimaginats entre autor i lector, vies on les paraules prenen significats singulars més enllà de l'espai i del temps. Així doncs, l'única consideració per a llegir el llibre és fer-ho amb atenció per a extraure tots els significats, matisos i potencial simbòlic que pugua tindre.

4. Què se sent amb un nou llibre sobre les mans? I quan saps que un llibre està acabat?

Tenir a les mans un llibre de poesia escrit per un mateix reporta moltes sensacions. D'una banda, produeix molta satisfacció veure el producte acabat, i en aquest cas he de dir que em trobe molt agraït pel treball realitzat per l'equip de l'editorial *Neopàtria* a la col·lecció *Mare Nostrum*, el volum té una factura molt acurada. D'altra, toques i veus allò que has escrit però saps que des d'eixe moment passes de ser autor a ser lector dels teus propis versos, els quals tenen ja una formulació definitiva, és un moment en el que els poemes que es trobaven a un espai personal, restringit i anònim van a les mans inconegudes de diversitat de lectors.

Què quan està acabat?, no l'acabaries mai, sempre hi ha detalls que voldries millorar, però quan arriba el dia que es tanca l'edició, ja has d'assumir que el llibre passa a tindre una conformació definitiva, com una foto fixa on els poemes prenen un caràcter estàtic vers la posteritat.

5. Ens podries parlar del teu procés creatiu? Escrius quan et sents inspirat? Lentament? Revises molt? Ets obsessiu o més aviat compulsiu?

Podríem dir que els poemes els faig en dues etapes, inicialment escric els versos tal com sorgeixen, amb l'empremta del moment. Procure que el poema siga, en termes fotogràfics, com una instantània que capta amb paraules la visió i la substància d'allò que desencadena la necessitat d'escriure'l. Més tard, amb solitud i silenci, revise, escrute els versos i els arrodoneix per a donar-los per acabats. Hi ha poemes que els escric de manera fluïda perquè es conjuguen harmònicament inspiració i paraules, impuls líric i experiència vivencial, moments als que intuïció i versificació van de la mà de manera fluida; però hi ha d'altres en els que el procés creatiu es fa més resistent, dilatant-se en el temps, bé perquè les heliconíades són poc generoses amb mi, bé perquè encara no he trobat la formulació poètica adient per a expressar

el que vull. En tot cas, escriure poesia per a mi és un treball meticulós que requereix molta dedicació i autoexigència, una experiència que confronta els meus dubtes i certeses, el meu món interior amb l'exterior, és un temps de creixement i aprenentatge.

6. No sé si és una pregunta complicada, però quan escrius penses en el lector? Has tingut mai contacte amb els teus lectors?

No, per a mi l'acte creatiu es dona per sí mateix, no té una finalitat premeditada, no escric poesia per a configurar un producte determinat, els poemes no els faig amb la intenció d'agradar als potencials editors o lectors. *A posteriori*, quan el poemes ja estan acabats, sí que faig una revisió per a compilar un volum amb coherència i sentit unitari.

La poesia, malauradament, interessa a un públic minoritari, i més encara aquella que es produeix al sud. Tot i això, procurem vèncer l'aïllament i participar en quantes activitats culturals i literàries ens és possible per a difondre les nostres obres. He tingut la satisfacció de rebre les impressions de lectors i lectores dels meus llibres, i eixes opinions i valoracions m'han permès retroalimentar el procés creatiu i això sempre és molt enriquidor i positiu.

7. Amb Lluís Alpera t'embarcares en dos projectes expositius de poesia i fotografia amb el suport del Vicerectorat de Cultura de la Universitat d'Alacant, un anomenat *Imatges i paraules* exposat en 2011 dins d'aquesta universitat, que posteriorment va recórrer diverses ciutats de les comarques meridionals del País Valencià i un altre, amb el títol *5quanta fotos i poemes*, que d'abril a maig de 2018 es va exposar a la Seu Universitària d'Alacant. Què et va portar a realitzar aquests projectes?

Certament, ha estat un luxe dur endavant aquests dos projectes expositius amb el mestre i amic Lluís Alpera i comptant amb el suport de la Universitat d'Alacant. La relació personal amb ell i el coneixement de la seua obra poètica em va dur a plantejar una nova visió i una nova forma de donar a conèixer els poemes d'aquest autor imprescindible de les nostres lletres. Primerament, vaig fer una revisió de tots els seus llibres i vaig seleccionar els poemes més representatius de les diferents èpoques creatives i de les diverses temàtiques que ha tractat. Tot seguit, vaig anar seleccionant fotografies del meu arxiu i fent-ne de noves per a combinar-les amb els poemes, configurant una col·lecció que propicia un diàleg expositiu inèdit, enriquidor i suggerent de poesia i fotografia.

8. Mirant la teua producció poètica, què destacaries de la teua trajectòria des del teu primer poemari *Llum del silenci* (1990) fins aquest darrer llibre.

El llenguatge poètic m'ha permès desenvolupar la comunicació estètica, sempre des de la sinceritat i la veritat, amb un saber detallat dels recursos literaris, de la tècnica i el mètode amb que escriure poemes, així com de les possibilitats evocadores, connotatives i plàstiques de la paraula. Però escriure poesia també ha sigut i és per a mi una necessitat; un àmbit de recerca i aprenentatge personal; un recurs que em connecta al món, al paisatge, a la meua terra, a la mar, a la meua gent, a les persones estimades... i em fa créixer. Un espai creatiu que em meravella i concilia amb tot allò que m'envolta i que traspua, alhora, la tensió existencial que hi ha entre la realitat en la que visc i la meua concepció del món. L'expressió lírica que he anat plasmant als meus llibres és un reflex net i clar del decurs de la meua vida, de tot allò que m'ha succeït i he sentit al meu interior; els meus poemes són una mena de crònica existencial, on la poesia ha esdevingut companya dels dies i les nits, i un element consubstancial a la meua existència.

9. Quins poemes destacaries del teu llibre *Escrit sobre les dunes*?

Els cinquanta poemes componen un volum unitari, una obra de la qual em resulta difícil destacar un o altre poema. Cada paraula, cada vers, cada poema formen part d'un conjunt que pretén ser equilibrat, i per tant no gosaria realçar-ne cap. Com a tret singular del llibre sí faré menció al poema "Ventijol de tardor" que és una fotografia, un poema fotogràfic que parla de l'acció invisible del vent que, com el temps, passa modificant l'entorn i la nostra existència; el vent i el temps, un binomi quasi imperceptible que transforma la vida, on la paraula és un eix vertebrador que determina la nostra identitat individual i col·lectiva. *Escrit sobre les dunes* comença precisament amb una cita de Miquel Martí i Pol que ve a situar-nos quan comencen a llegir el llibre: "Nosaltres, ben mirat, no som més que paraules".

Ara serà el lector el que tindrà l'última paraula davant un poemari que ens ofereix l'avinentsa d'aprofundir en una lírica íntima que ens va transformant la mirada. Perquè és un poemari per llegir i rellegir. I recomanar, és clar.